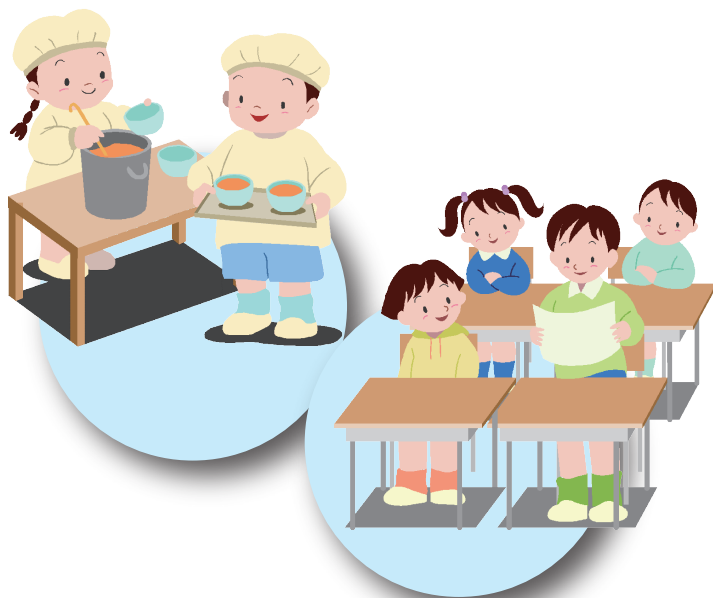

にほんご ぼご
日本語を母語としない
ほごしゃ
保護者のための

にほん がっ こう せい かつ が い だ ん す
日本の学校生活ガイダンス
การแนะนำการใช้ชีวิตในโรงเรียนญี่ปุ่น

はじめに

京都府には、仕事や結婚、留学で来日した方など多様な国・地域につながる人々が暮らしています。近年、永住者の数が毎年増加しており、外国人住民は定住化の傾向にあります。

それは、外国人住民が一時的なゲストではなく、日本社会の中で、日本人と同じようなライフステージをたどっていくことを意味します。

教育の分野においても同様で、来日したばかりの子どもや保護者の定住化に伴う日本生まれ日本育ちの外国につながる子どもたちが増加しており、日本の学校に在籍することが当たり前になってきています。

しかしながら、日本で子育て中の外国出身の保護者は日本の学校生活を経験したことがなく、子どもが通う日本の学校生活や学校制度について未知のことがほとんどです。

特に保護者の日本語理解が不十分な場合、保護者は日本語による情報を得られず子どもの教育への関わりが難しくなっています。

この資料は、そのような保護者の皆さんを対象に、ボランティアグループ「渡日・帰国青少年（児童・生徒）のための京都連絡会（ときめき）」と京都府国際センターが、平成22年度から実施してきた「保護者のための多言語による日本の学校生活ガイダンス」のために作成したプレゼンテーション用のスライドです。

この度、より広く保護者に情報提供を行うためのツールとして、教育関係者や支援者の皆さんにお使い頂けるように配布させて頂くことになりました。皆さんのお役にたてることを願っています。

2014年3月

(公財) 京都府国際センター

構成

●スライド

重要単語には、学校生活用語集の翻訳語を掲載しています。

●日本語説明文

文科省の「就学ガイドブック」を元に作成し、ガイダンス実施時の読み原稿をそのまま掲載しています。

小学校・中学校の説明が中心です。

●DVD

第3章「学校生活」に、DVD「ようこそ！さくら小学校へ～みんな なかまだ～」の一部を利用していますが、著作権の関係上、動画ファイルの埋め込みは行っておりません。

DVDは、各自ご用意ください。台詞の翻訳文は掲載しています。

利用場面

例えば・・・

●保護者を対象にした日本の学校生活ガイダンスで

●保護者との面談で

●日本語教室で

もくじ

がっこうきょういくせいど		
① 学校 教育 制度		4
しゅうがくてつづ		
② 就学 手続き		11
がっこう せいかつ		
③ 学校 生活		18
	せいど	
④ いろいろな 制度		68

เนื้อหา

① ระบบการศึกษาในโรงเรียน		4
② ขั้นตอนการสมัครเข้าเรียน		11
③ การใช้ชีวิตในโรงเรียน		18
④ ระบบต่างๆ		68

がっこうきょういくせいど

① 学校教育制度

ระบบการศึกษาในโรงเรียน

* 1-1

これから、日本の学校教育制度についてお話しします。

ต่อจากนี้จะพูดเกี่ยวกับระบบการศึกษาในโรงเรียนของประเทศญี่ปุ่น

ぎ むきょうい
義務教育

(การศึกษาภาคบังคับ)

しょうがっこう さい さい
小学校(6歳~12歳)

ねんかん
6年間

ちゅうがっこう さい さい
中学校(13歳~15歳)

ねんかん
3年間

ねんかん きょうい く こ じんせい じゅうよう
9年間の教育 子どもの人生に 重要

* 1-2

まず、義務教育についてお話しします。

日本人の場合、保護者は子どもに、満6歳から満15歳まで、小学校で6年間、中学校で3年間、合計9年間、教育を受けさせなければなりません。

ก่อนอื่น จะพูดถึงการศึกษาภาคบังคับ

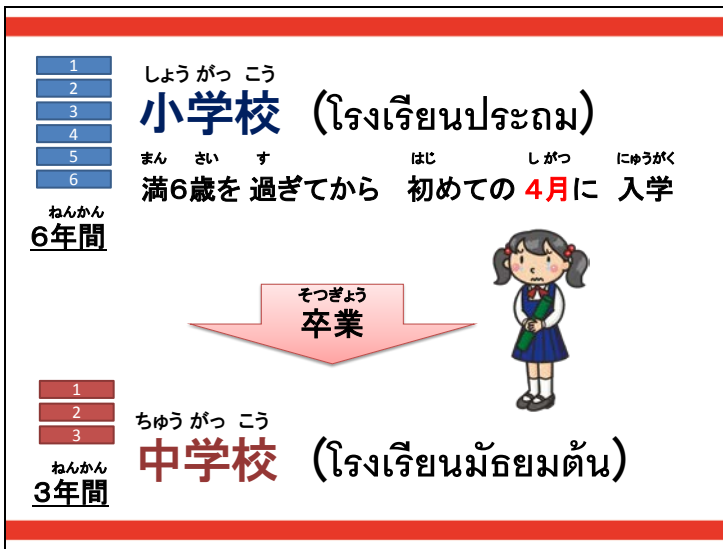
สำหรับชาวญี่ปุ่น ผู้ปกครองจะต้องส่งบุตรให้เรียนในโรงเรียนตั้งแต่อายุ 6-15 ปี โดยเรียนระดับประถมศึกษา 6ปีระดับมัธยมต้น 3 ปีรวมเป็น9 ปี

* 1-3

外国人の場合でも、希望すれば、親は子どもに、小学校と中学校の9年間教育を受けさせることができます。

この9年間の義務教育は、子どもの人生のためにとっても重要です。

สำหรับชาวต่างชาติก็เช่นเดียวกัน หากผู้ปกครองประสงค์ให้บุตรได้เรียนในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมต้นรวมเป็นเวลา 9 ปีก็สามารถทำได้ ซึ่งการศึกษาภาคบังคับ 9 ปีนี้ เป็นสิ่งที่สำคัญมากสำหรับชีวิตของบุตร

* 1-4

小学校へは、満6歳を過ぎてからの、はじめての4月に入学し、そのあと6年間の教育を受けます。

การเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา จะเริ่มในเดือนเมษายนแรก หลังจากทีบุตรอายุครบ 6 ปีบริบูรณ์ และจะเรียนในโรงเรียนเป็นเวลา 6 ปี

* 1-5

小学校を卒業すると中学校に入学することができます。中学校では3年間の教育を受けます。

เมื่อเรียนจบในระดับประถมศึกษาแล้ว สามารถเรียนต่อในระดับมัธยมต้นได้ ซึ่งในระดับมัธยมต้นนี้จะใช้เวลาในการเรียน 3 ปี

1
2
3

ねんかん
3年間

こうとうがっこう こうこう
高等学校 = 高校
โรงเรียนมัธยมปลาย

ぎむきょうい く
義務教育ではない。しかし、**98%**が しんがく
進学

ちゅうがっこう そつぎょう しけん
中学校を 卒業して、**試験をうける**

ごうかく
合格

にゅうがく
入学

* 1-6

次に高等学校についてです。高等学校はふつうは「高校」とも呼ばれます。

ต่อไป เป็นเรื่องเกี่ยวกับโรงเรียนมัธยมปลาย

โรงเรียนมัธยมปลาย ปกติสามารถเรียกว่า "โคโค" (โรงเรียนม.ปลาย) ได้

* 1-7

日本では、高等学校は義務教育ではありません。しかし、より高度で専門的な教育を受けるために、中学校を卒業した人のうち98パーセントが高等学校へ行きます。

ที่ญี่ปุ่น โรงเรียนมัธยมปลายไม่ใช่การศึกษาภาคบังคับ แต่หลังจากโรงเรียนมัธยมต้น

มีจำนวนผู้เข้าเรียนในโรงเรียนมัธยมปลาย 98% เพื่อศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นหรือเฉพาะทาง

* 1-8

高等学校は、試験を受けて、合格した人だけが入学できます。通常、3年間の教育を受けることができます。

โรงเรียนมัธยมปลายจะมีการสอบคัดเลือก และผู้ที่สอบผ่านเท่านั้นที่จะมีสิทธิ์ได้เข้าเรียน

ปกติจะใช้เวลาในการเรียนระดับมัธยมปลาย 3 ปี

* 1-9

高等学校を卒業した人の半分以上は、大学や短期大学、専門学校に行きます。

เมื่อจบชั้นมัธยมปลายแล้ว ชาวญี่ปุ่นจำนวนมากที่ครั้ง จะเรียนต่อในมหาวิทยาลัย ,

มหาวิทยาลัยระยะสั้นหรือวิทยาลัยอาชีวะ

* 1-10

それでは、学校で学ぶ内容についてお話しします。
 学校で学ぶ内容は、国によって決められています。
 学校で学ぶ教科についてお話しします。

ต่อจากนี้ เป็นเนื้อหาการเรียนในโรงเรียนเนื้อหาในการเรียนที่โรงเรียนจะถูกกำหนดโดยรัฐบาล
 ต่อไปจะพูดเกี่ยวกับวิชาที่จะต้องเรียนในโรงเรียน

* 1-11

小学校では、国語、社会、算数、理科、生活、音楽、図画工作、家庭、体育
 などの教科があります。また、道徳、特別活動、総合的な学習の時間があ
 ります。

ที่โรงเรียนประถมศึกษา จะมีวิชาเรียนดังนี้ คือ วิชาภาษาญี่ปุ่น , สังคม, คณิตศาสตร์, วิทยาศาสตร์,
 สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต(สปช.), ดนตรี, งานฝีมือ, คหกรรม และพลศึกษา เป็นต้น นอกจากนี้
 ก็ยังมีชั่วโมงสำหรับเรียนศิลปกรรม, กิจกรรมพิเศษและการเรียนเสริมด้วย

ちゅうがっこう きょうか
中学校の教科

 国語 こくご	 社会 しゃかい	 数学 すうがく	 理科 りか	 音楽 おんがく	 美術 びじゅつ
 体育 たいいく	 家庭科 かてい	 英語 えいご	 道徳 どうとく	 特活 とくべつ かつどう	 総合学習 そうごうてきな がくしゅうのじかん

か もく にほんご まな
すべての課目を日本語で学ぶ。

*** 1-12**

中学校では、国語、社会、数学、理科、音楽、美術、保健体育、技術・家庭、英語などの教科があります。また、道徳、特別活動、総合的な学習の時間があります。

ที่โรงเรียนมัธยมต้นจะมีวิชาดังต่อไปนี้ คือ วิชาภาษาญี่ปุ่น, สังคม, คณิตศาสตร์, วิทยาศาสตร์, ดนตรี, ศิลปะ, สุขศึกษา, เทคโนโลยี, คหกรรมและภาษาอังกฤษ เป็นต้น นอกจากนี้ ก็ยังมีชั่วโมงสำหรับเรียนศิลปกรรม, กิจกรรมพิเศษและการเรียนเสริมด้วย

*** 1-13**

小学校、中学校とも、これら全ての課目を学びます。そして、授業は日本語でおこなわれます。

ทั้งโรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมต้นจะเรียนวิชาทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้น และในการเรียนการสอนวิชาทั้งหมดจะสอนด้วยภาษาญี่ปุ่น

きょうか しょ
教科書 (ตำราเรียน)

しょう がっこう ちゅう がっこう
小学校・中学校 → **むりよう**
無料

こう とう がっこう た がっこう
高等学校や その他の学校 → **ゆうりよう**
有料

ほ じょ きょうざい
補助教材 → **ゆうりよう**
有料

(วัสดุช่วยเสริมการเรียนการสอน)

* 1-14

学校では教科書を使います。小学校と中学校では、国から無料で教科書を使います。しかし、高等学校やその他の学校では有料です。

ที่โรงเรียนจะใช้ตำราเรียน ในการเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา นักเรียนทุกคนจะได้รับตำราเรียนฟรี แต่ในการเรียนระดับมัธยมปลายและการศึกษาแบบอื่นๆจะต้องเสียเงินค่าตำราเรียน

* 1-15

また、学校では教科書以外にも、補助教材などを使用します。それらは有料ですので、注意してください。

อนึ่ง ในการเรียนที่โรงเรียน นอกจากหนังสือเรียนแล้ว บางครั้งอาจจะต้องใช้วัสดุช่วยเสริมการเรียนการสอน ซึ่งส่วนนี้ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเอง

しゅうがくてつづ
② 就学手続き
ขั้นตอนการสมัครเข้าเรียน

* 2-1

それでは、子どもを小学校や中学校に入学、または編入学させるための手続きについてお話します。

子どもを小学校や中学校に入学、編入学させたいときは、「就学手続き」が必要です。

ต่อจากนี้ จะพูดถึงขั้นตอนการนำบุตรเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา, โรงเรียนมัธยมต้น

รวมทั้งการนำบุตรเข้าเรียนกลางคันด้วย

การนำบุตรเข้าเรียนต่อในโรงเรียนประถมศึกษา, โรงเรียนมัธยมต้น รวมทั้งการนำบุตรเข้าเรียนกลางคันจำเป็นต้องรู้ "ขั้นตอนการสมัครเข้าเรียน"

にゅう がく

入学

(การเข้าเรียน)

ねんせい

1年生の **はじめ(4月)**から

しがつ

がっこう

学校に **はいる**

へんにゅうがく

編入学

(การเข้าเรียนกลางคัน)

にゅうがく

いがい

とき

がっこう

入学 **以外の時に** 学校に **はいる**

* 2-2

1年生の初めから学校に入ることを「入学」、それ以外の時に学校に入ることを「編入学」と言います。

ในการนำบุตรเข้าเรียนในโรงเรียนตั้งแต่ชั้นประถม **1** เรียกว่า “การเข้าเรียน”

แต่การนำบุตรหลานเข้าเรียนในช่วงเวลาอื่นที่ไม่ได้เริ่มตั้งแต่ชั้นป. **1** เรียกว่า “การเข้าเรียนกลางคัน”

て つづ ほう ほう やく しょ

手続きの方法（役所）

- ① ^す住んでいるところの ^{やくしょ}役所へ ^い行く
にゅうがく、へんにゅうがく たん どう しゅ つた
- ② **入学、編入学**について、**担当者**に **伝える**
- ③ ^{に ほん ご きょうしつ}日本語教室のある ^{がっこう}学校に ^い行かせたいことも ^{つた}伝える

* 2-3

まず、役所での手続きです。保護者は、住んでいる所の区役所や市役所、町役場に行ってください。

ก่อนอื่น จะพูดถึงขั้นตอนที่จะต้องดำเนินการในหน่วยงานราชการ ผู้ปกครองจะต้องไปที่ว่าการตำบล, ที่ว่าการอำเภอหรือที่ว่าการท้องถิ่น

* 2-4

次に、子どもを日本の学校へ入学、または編入学させたいことを、担当者に伝えてください。

また、日本語教室がある学校に入学、編入学させたい場合も、担当者に伝えてください。担当者が、必要な手続きを教えてください、その指示に従ってください。

จากนั้น ก็แจ้งกับเจ้าหน้าที่ว่า ต้องการนำบุตรเข้าเรียนหรือเข้าเรียนกลางคันที่โรงเรียนญี่ปุ่น
 หนึ่ง

หากต้องการนำบุตรเข้าเรียนหรือเข้าเรียนกลางคันในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นให้เด็กต่างชาติด้วย ก็ขอให้แจ้งเจ้าหน้าที่ด้วย

เจ้าหน้าที่จะแจ้งขั้นตอนในการดำเนินการเรื่องให้ ขอให้ทำตามขั้นตอนเหล่านั้น

て つづ ほうほう がっこう 手続きの方法（学校）

- ① ^こ子どもと ^{がっこう}いっしょに 学校へいく
- ② ^{がっこう}学校の先生と ^{せんせい}はなしあう
- ③ ^こ子どもの年齢で ^{ねんれい}学年が ^{がくねん}きまる

* 2-5

次に、学校での手続きです。

保護者は、区役所や市役所、町役場から指示された学校へ、子どもといっしょに行ってください。

そこで、学校の先生とこれからの学校生活について話し合ってください。

ต่อไป จะเป็นขั้นตอนที่จะต้องดำเนินการที่โรงเรียน

ผู้ปกครองจะต้องพาบุตรไปโรงเรียนที่ทางที่ว่าการตำบล, ที่ว่าการอำเภอหรือที่ว่าการเมืองแนะนำมา
เมื่อไปถึงโรงเรียน กรุณาสอบถามและพูดคุยกับครูที่โรงเรียนเกี่ยวกับการใช้ชีวิตในโรงเรียนและการเรียนการสอน

* 2-6

日本の学校は、年齢で学年が決められます。

ですから、母国での学年と一致しない場合もあります。

โรงเรียนที่ญี่ปุ่นจะกำหนดชั้นปีที่เรียนตามอายุ เพราะฉะนั้น

อาจจะมีการที่บุตรได้เข้าชั้นเรียนที่สูงหรือต่ำกว่าที่เคยเรียนในโรงเรียนไทย

にほんご
日本語が よく わからない とき、
ねんれい した がくねん
年齢より下の 学年に はいる ことも ある

がくねん
どの 学年に はいるかは、
がっこう せんせい
学校の 先生と

はなしあって きめる

* 2-7

日本語がよくわからないときは、年齢より下の学年に入ったほうがいいこともあります。その時は、学校の先生としっかり話し合っけて決めてください。

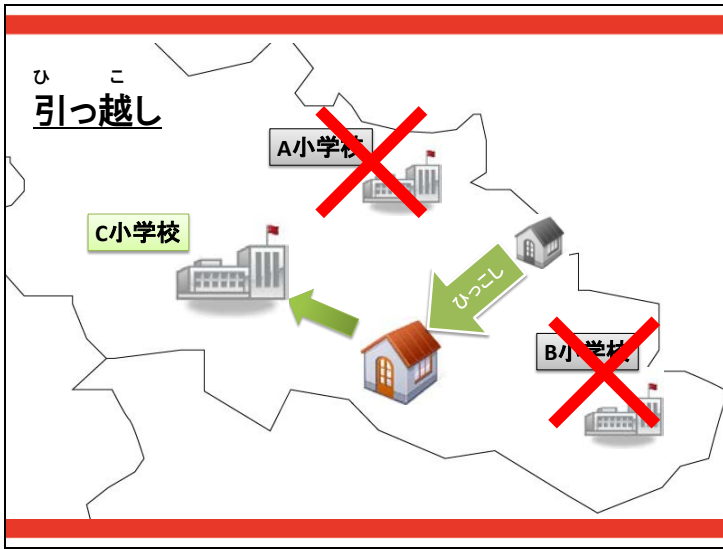
หากบุตรไม่รู้ภาษาญี่ปุ่นดีมากนัก อาจจะได้รับคำแนะนำให้เข้าเรียนในชั้นเรียนที่ต่ำกว่าอายุ
หากเกิดกรณีนี้ขึ้น ขอให้ปรึกษาครูที่โรงเรียนอย่างดีก่อนตัดสินใจ

* 2-8

子どもが行く小学校や中学校は、保護者の住所によって決まります。
この通学区域を、「学区」または「校区」と言います。

โรงเรียนประถมศึกษาหรือโรงเรียนมัธยมต้นที่บุตรจะเข้าเรียนได้ จะถูกกำหนดจากที่อยู่ของผู้ปกครอง
เราจะเรียกเขตโรงเรียนที่กำหนดตามที่อยู่นี้ว่า (เขตการศึกษา) (กักคุ หรือ โคคุ)

*** 2-9**

引っ越しをしたときは、14日以内に市役所や区役所で手続きをすることが法律で決められています。学校にも必ず連絡をしてください。

ตามกฎหมายควบคุมคนเข้าเมือง เมื่อย้ายที่อยู่แล้ว จะต้องยื่นเรื่องย้ายที่อยู่ที่ว่าการอำเภอหรือที่ว่ากรมเขตภายใน 14 วัน และจะต้องแจ้งโรงเรียนด้วย

*** 2-10**

遠くに引っ越して、学校を変わるときは、学校が必要な書類を準備しますので、すぐに担任に連絡してください。

ในกรณีที่ย้ายที่อยู่ไปที่ต่างเขตหรือต่างจังหวัดที่ไกลๆ และต้องย้ายโรงเรียน จำเป็นต้องให้เอกสารสำคัญที่ต้องขอจากโรงเรียนที่บุตรเรียนอยู่ในกรณีนี้ ขอให้สอบถามและปรึกษาครูประจำชั้น

*** 2-11**

近くに引っ越すときも、新しい住所と「学区」をよく確認しましょう。住所が近くても「学区」がちがう場合、普通は、学校も変わらなければなりません。子どもが、何度も学校を変わることがないように、気をつけましょう。

ในกรณีที่ย้ายที่อยู่ไม่ไกลจากเดิมมากนัก ก็ขอให้ตรวจสอบที่อยู่ใหม่กับเขตที่โรงเรียนอยู่ด้วย เพราะถึงแม้ที่อยู่ที่ย้ายไปจะไม่ไกลจากที่เดิม แต่โรงเรียนอยู่คนละเขตกับที่อยู่ใหม่ ก็จำเป็นต้องย้ายโรงเรียนด้วย เพราะฉะนั้น ขอให้ระมัดระวังเพื่อที่บุตรจะได้ไม่ต้องย้ายโรงเรียนบ่อยๆ